

Utåtande om åländska rekommendationer om barn och ungas digitala vanor

Funktionsrätt Åland r.f. har mottagit en remissbegäran angående ett förslag till åländska rekommendationer om barn och ungas digitala vanor. Funktionsrätt Åland är ett förbund som representerar cirka 5 300 personer med funktionsnedsättningar och deras anhöriga på Åland genom sina medlemsföreningar. Förbundets yttrandegrupp, bestående av representanter från förbundet och dess 11 medlemsföreningar, har nyligen granskat förslaget och önskar härmed framföra följande synpunkter.

Funktionsrätt Åland välkomnar initiativet att ta fram rekommendationer kring skärmtid och skärmanvändning för barn och unga. Enligt förbundet är det viktigt att belysa både skärmbbrukets syfte och innehåll, då digitala verktyg idag är en integrerad del av såväl utbildning som fritid. Olika former av skärmbbruk och skärmtid har skilda mål och effekter. Medan vissa användningsområden kan främja lärande och utveckling, kan andra ha mindre gynnsamma följder. Det är viktigt att betona att all skärmanvändning inte per definition är negativ, men samtidigt kan vi inte bortse från de betydande utmaningar som ett problematiskt skärmbbruk medför på både individ- och samhällsnivå. Vi anser även att det är avgörande att uppmärksamma vuxnas digitala vanor, eftersom vuxna genom sitt eget beteende fungerar som viktiga förebilder för barn och unga.

Fråga 1. Finns det något som talar emot att rekommendationer som tagits fram i Sverige även används på Åland?

Funktionsrätt Åland förespråkar att Åland följer Sveriges rekommendationer. Åland är en enspråkigt svenskspråkig region. I Finland försämras svenskans ställning alltmer inom myndighetsutövningen. Därför ser vi det som mer hållbart och för landskapsregeringen mer praktiskt att följa Sveriges rekommendationer kring digitala vanor. THL, Institutet för hälsa och välfärd, som förmodligen kommer att ansvara för framtagningen av de finska rekommendationerna kring digitala vanor, är en övervägande finskspråkig organisation. En stor del av deras information översätts aldrig till svenska och när översättningar görs sker det ofta med fördröjning, vilket försvårar för åländska tjänstemän att hålla sig uppdaterade.

Fråga 2. Finns det förslag på justeringar eller kompletteringar som ni anser skulle behöva beaktas i samband med eventuella framtida uppdateringar?

De vuxnas ansvar för sina egna och barn och ungas digitala vanor behöver uppmärksammas. Vi anser att även vuxna bör omfattas av rekommendationer för digitala vanor. Vi rekommenderar att

utbildning kring digitala vanor anordnas för vuxna. Både hälsofrämjande och negativa exempel på skärmanvändning bör lyftas fram på utbildningen och på samhällsnivå. Det finns många program och metoder för att reglera barns skärmbbruk, men dessa är ofta okända. En eventuell utbildning inom området bör inkludera praktiska tips och verktyg som stödjer föräldrarna i implementeringen av rekommendationerna för barn och ungas digitala vanor. Vi är övertygade om att föräldrar kommer att behöva stöd i detta arbete.

Vi anser att det är viktigt att det finns enhetliga regler och rekommendationer kring skärmbbruk i de åländska skolorna. Det är också viktigt att betona att hjälpmedel undantas från rekommendationerna. Användningen av skärmar som hjälpmedel får inte begränsas.

Fråga 3. Finns önskemål om utformning av broschyrer eller andra sätt att kommunicera de åländska rekommendationerna?

All information om rekommendationerna behöver utformas på ett tillgängligt och lättbegripligt sätt. Informationen bör spridas i olika format (tryckt, digitalt, ljudversion) genom flera olika kanaler och riktas till en bred målgrupp. Rekommendationerna behöver översättas till flera språk för att nå alla familjer på Åland. Vi ser gärna att KST, LR, Boost, Folkhälsan med flera används som förmedlare av rekommendationerna för att säkerställa en effektiv och bred spridning. Det är viktigt att informationen som förmedlas inte är skuldbeläggande utan utformas i en positiv anda.

Funktionsrätt Åland tackar landskapsregeringen för möjligheten att lämna synpunkter på åländska rekommendationer om barn och ungas digitala vanor.

Mariehamn, 25 oktober 2024

Jan Salmén

Ordförande

Karl Wahlman

Verksamhetsledare

Funktionsrätt Åland rf

Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn

+358 (0)18 22 360, info@handicampen.ax

www.handicampen.ax